

Títol La condició humana a l'art i l'arquitectura contemporanis

Professorat	Dra. María Sebastián Sebastian Professora titular laboral
Departament	Ciències Històriques i Teoria de les Arts
Despatx	AB10
Edifici	Ramon Llull
Telèfon	971 172935
Correu electrònic	m.sebastian@uib.eu
Tutories	Dimarts de 16 a 17h

Professorat	Dr. Joan Carles Oliver Torelló Professor titular laboral
Departament	Ciències Històriques i Teoria de les Arts
Despatx	AB10
Edifici	Ramon Llull
Telèfon	971 172935
Correu electrònic	joancarles.oliver@uib.es
Tutories	Dilluns de 17 a 18h

Resum:

Coneixerem algunes pràctiques artístiques i arquitectòniques del segle XX i XXI que han tingut relació amb el pensament humanista contemporani. El programa inclou l'estudi d'obres que tracten la proporció humana en art i arquitectura d'avantguarda, la relació

de l'individu amb l'espai arquitectònic i amb el paisatge urbà, la pintura i les accions artístiques que se centren en l'estètica relacional, la corporalitat i l'espai públic, la identitat cultural i la memòria col·lectiva, així com la fotografia humanista i els nous formats artístics que fomenten la reflexió sobre la condició de l'ésser humà en l'actualitat.

Durada: 12h

Llengua vehicular: català

Objectius:

- Analitzar i reflexionar sobre l'art i el pensament humanista contemporani, tot identificant els seus valors estètics, socials, ètics i culturals.
- Estudiar la pervivència i innovacions sobre coneixements associats a l'ús de la proporció humana en l'art i l'arquitectura.
- Examinar projectes arquitectònics i urbanístics que cerquen respondre a qüestions mediambientals, socials i de gènere.
- Interpretar obres artístiques i fotogràfiques que aborden temes com la identitat cultural, la memòria col·lectiva i l'estètica relacional, des d'una perspectiva crítica i contextual.
- Conèixer i contextualitzar obres d'art locals relacionades amb la reflexió conceptual i ideològica sobre la condició humana en les últimes dècades.

Continguts:

- Projectar per l'ésser humà. La proporció humana en l'arquitectura d'avantguarda. (dimarts 27 de gener)
- Tradició i continuïtat del pensament humanista en l'art contemporani. Una visió de context. (dijous 29 de gener)
- Representacions de l'ésser humà en la figuració pictòrica del segle XX. (dimarts 3 de febrer)
- Tradició i utopia a l'arquitectura de la segon meitat del segle XX. (dijous 5 de febrer)
- Nous comportaments artístics i estètica relacional. (dimarts 10 de febrer)
- Arquitectura, gènere i sostenibilitat. (dijous 13 de febrer)
- Art públic, problemàtiques urbanes i humanes (*Sortida. 17 de febrer)

Activitats:

Sortida de camp

Qüestionari

Lectura o interpretació de imatges.

Criteris d'avaluació:

(L'assistència no pot ser un criteri d'avaluació, d'aquest aspecte s'encarrega directament la UOM)

Participació a les classes i a la sortida.

Realització del qüestionari final: breu prova escrita basada en els continguts exposats a classe i en els materials treballats. Es farà a través d'Aula Digital una vegada finalitzada l'assignatura. L'alumnat ha de mostrar la comprensió global de la matèria.

Bibliografia de referència:

Banham, R. (1980). *Teoría y diseño en la primera era de la máquina*. Gustavo Gili.

Bourriaud, N. (2002). *Estética relacional*. Gustavo Gili.

Calvo Serraller, F. (2014). *El arte contemporáneo*. Taurus.

Curtis, W. (2012). *La arquitectura moderna desde 1900*. Phaidon.

Duque, F. (2001). *Arte público y espacio político*. Akal.

Foster, H. (2013). *El complejo arte-arquitectura*. Ediciones Akal.

Frampton, K. (2007). *Historia crítica de la arquitectura moderna* (4a ed.). Gustavo Gili

Le Corbusier. (1961). *El modulator: Ensayo sobre una medida armónica a la escala humana aplicable universalmente a la arquitectura y a la mecánica* (J. Martí, Trad.). Buenos Aires: Editorial Poseidón.

Marchart, O. (2024). *Estética conflictual: Activismo artístico y esfera pública*. NED Editores.

Muxí Martínez, Z. (2018). *Mujeres, casas y ciudades. Más allá del umbral*. DPR-Barcelona.

Pérez Rojas, J., & García Castellón, M. (1994). *El siglo XX: persistencias y rupturas*. Sílex.

Prieto, E. (2019). *Historia medioambiental de la arquitectura*. Cátedra.

Rahm, P. (2024). *Historia natural de la arquitectura. Cómo el clima, las epidemias y la energía dieron forma a la ciudad y los edificios*. Gustavo Gili.

Breu currículum:

Joan Carles Oliver Torelló

Doctor en Història de l'Art i Professor titular laboral del Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts (Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de les Illes Balears) des del 2009. Ha treballat en l'àmbit de les relacions entre la història de l'art contemporani i la història de la fotografia, amb aportacions en revistes científiques com "Atomic Leda of Dalí. Photography and Mystic Pentagram" (Arte, Individuo y Sociedad, 2020) o "Relación de l'obra del artista Antonio López con la fotografía" (Arte, Individuo y Sociedad, 2014), així com capítols de llibre en editorials nacionals i internacionals com Routledge (2019), Tirant Lo Blanc (2019, 2024), Cátedra i Abada Editores (2014). Ha publicat, per invitació, nombrosos articles a la revista Historia National Geographic (2016-2019).

Actualment és IP1 (Investigador Principal 1), juntament amb la Dra. Maria José Mulet (UIB), del projecte d'investigació estatal I+D+i El paisaje que habla. Marco teórico y referencias culturales interdisciplinarias. México, Portugal y España como escenarios (PID2020-120553GB-100) (2021-2024), finançat pel MCIN/AEI/10.13039/501100011033

María Sebastián Sebastián

Doctora en Història de l'Art per la Universitat de les Illes Balears amb la tesi *La construcción turística en las Islas Baleares (1939-2005). Arquitectura, urbanismo y fotografía*. Arquitecta per la Universitat Politècnica de Catalunya i llicenciada en Història de l'Art i Màster en Patrimoni Cultural: Investigació i Gestió per la Universitat de les Illes Balears.

És professora titular laboral al Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts. Imparteix classes al grau en Història de l'Art, al grau en Edificació i al Màster en Estudis Mediterranis. Patrimoni Cultural, Història i Art: Perspectives integrades. També és co-directora de la revista acadèmica *Mayurqa*.

La seva línia principal de recerca es centra en l'arquitectura contemporània, especialment la vinculada al turisme. Ha estat guardonada amb la Beca d'Investigació Premi Ciutat de Palma 2016 pel projecte "El paseo marítim de Palma. Gènesi, desenvolupament i futur" i amb la Wiley Research Fellowship 2022 de la Royal Geographical Society pel projecte "Travelling Women. Depictions of the Mediterranean area in the narratives of Emilia F. Noel and Margaret Hasluck".